Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/1762

22.3.2024

P9_TA(2023)0322

Guatemala: de situatie na de verkiezingen, de rechtsstaat en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht

Resolutie van het Europees Parlement van 14 september 2023 van over Guatemala: de situatie na de verkiezingen, de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht (2023/2831(RSP))

(C/2024/1762)

Het Europees Parlement,

— gezien artikel 144, lid 5, en artikel 132, lid 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat het hoogste kiestribunaal van Guatemala (Tribunal Supremo Electoral, TSE) op 28 augustus 2023 de officiële uitslag van vreedzame en goed georganiseerde verkiezingen heeft bekendgemaakt, met een duidelijke overwinning voor Bernardo Arévalo en Karin Herrera van de Movimiento Semilla, die zijn uitgeroepen tot verkozen president en vicepresident van Guatemala;

B. overwegende dat president Giammattei de uitslag heeft erkend en publiekelijk heeft opgeroepen tot een ordelijke overgang en machtsoverdracht op 14 januari 2024;

C. overwegende dat de Movimiento Semilla sinds 12 juli 2023 wordt onderworpen aan selectieve en willekeurige rechtsvorderingen en procedurele handelingen door de openbaar aanklager, die hiermee "het recht en de mogelijkheid om deel te nemen aan echte verkiezingen en de wil van de kiezers te eerbiedigen in gevaar heeft gebracht", aldus de EU-verkiezingswaarnemingsmissie; overwegende dat de Movimiento Semilla op 28 augustus 2023 opnieuw voorlopig werd geschorst door het register van burgers (Registro de Ciudadanos) van de TSE, en dat de TSE de schorsing op 3 september 2023 tijdelijk heeft ingetrokken tot en met 31 oktober 2023;

D. overwegende dat sommige leden van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie (Ministerio Público) zich in het verkiezingsproces hebben gemengd; overwegende dat verscheidene aanklagers van het Ministerio Público door de VS op de Engel-lijst zijn geplaatst, waaronder procureur-generaal María Consuelo Porras, hoofd van het bureau van de speciale aanklager tegen straffeloosheid (FECI) van het openbaar ministerie José Rafael Curruchiche, en rechter Fredy Orellana;

1. feliciteert Bernardo Arévalo en Karin Herrera met hun verkiezing; verzoekt alle overheidsinstellingen en geledingen van de samenleving een ordelijke overgang en machtsoverdracht te ondersteunen, in overeenstemming met de oproep van president Giammattei;

2. spreekt nadrukkelijk zijn veroordeling uit over de recente invallen van het FECI in de kantoren van het TSE, alsook over het openen van dozen waarin stemmen van de algemene verkiezingen van afgelopen juni werden bewaard en de inbeslagname van computermateriaal in verband met de doorgifte van voorlopige verkiezingsuitslagen, waardoor de integriteit van het verkiezingsproces en de bewakingsketen zijn geschonden; veroordeelt dat deze gebeurtenissen hebben plaatsgevonden tegen de wil van het TSE, die tijdens het verloop van het verkiezingsproces de hoogste autoriteit is op dit gebied; is met name bezorgd over een mogelijke instorting van het constitutioneel bestel in Guatemala;

3. betreurt de voortdurende pogingen om de Movimiento Semilla te schorsen; veroordeelt alle maatregelen, met name van het Ministerio Público, om de verkiezingsuitslag ongedaan te maken, de voortdurende stappen om onafhankelijke justitiële actoren strafbaar te stellen en de instrumentalisering van gerechtelijke en vervolgingsinstanties om de rechtsstaat te ondermijnen, en roept ertoe op een einde aan te maken aan deze praktijken;

4. roept alle Guatemalteekse politieke partijen, overheidsorganen en instellingen op tot eerbiediging van de integriteit van het verkiezingsproces en van de verkiezingsuitslag, die door de Guatemalteekse burgers duidelijk kenbaar is gemaakt via hun stem, en verzoekt om hun burgerrechten en politieke rechten te waarborgen, met inbegrip van de bescherming van verkozen functionarissen, in overeenstemming met internationale en regionale normen en nationale wetten;

5. uit zijn bezorgdheid over de willekeurige detentie van aanklagers, rechters, onafhankelijke journalisten, mensenrechtenverdedigers en voormalige ambtenaren van de Internationale Commissie tegen straffeloosheid in Guatemala; dringt aan op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Virginia Laparra, haar advocaat Claudia González en alle personen die willekeurig worden vastgehouden;

6. herinnert eraan dat de eerbiediging van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, politiek pluralisme en de vrijheid van meningsuiting behoren tot de grondrechten en essentiële pijlers van de democratie en de rechtsstaat zijn;

7. verzoekt de EU-verkiezingswaarnemingsmissie, de EDEO, de lidstaten en de EU-delegatie de situatie in Guatemala te blijven volgen totdat er duidelijke en oprechte garanties zijn dat de wil van het volk die bij de verkiezingen kenbaar is gemaakt, wordt geëerbiedigd; spoort de autoriteiten ertoe aan de komende aanbevelingen van de verkiezingswaarnemingsmissie uit te voeren;

8. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV), de Organisatie van Amerikaanse Staten, de Verenigde Naties, de autoriteiten van Guatemala en het Centraal-Amerikaans Parlement (Parlacen).